

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Druk nr 3435

Warszawa, 6 października 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- **o rekompensacie przysługującej w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji świadczeń pieniężnych przysługujących: żołnierzom zastępczej służby wojskowej w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych oraz osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Stanisława Żelichowskiego.

(-) Arkadiusz Bratkowski; (-) Leszek Bugaj; (-) Bolesław Bujak;
(-) Zbigniew Deptuła; (-) Bronisław Dutka; (-) Maria Dziuba; (-) Tadeusz
Gajda; (-) Jarosław Kalinowski; (-) Mieczysław Kasprzak; (-) Eugeniusz
Kłopotek; (-) Dorota Kwaśniewska; (-) Józef Mioduszeński; (-) Stefan
Nowak; (-) Krystyna Ozga; (-) Waldemar Pawlak; (-) Janusz Piechociński;
(-) Tadeusz Polański; (-) Zbigniew Sosnowski; (-) Ryszard Stanibuła;
(-) Józef Szczepańczyk; (-) Leszek Świętochowski; (-) Marian Wesołowski;
(-) Wiesław Woda; (-) Wojciech Szczęsny Zarzycki; (-) Stanisław
Żelichowski.

U s t a w a
dnia _____ 2004 r.

**o rekompensacie przysługującej w związku z odstąpieniem
w roku 2002 od waloryzacji świadczeń pieniężnych przysługujących: żołnierzom zastępczej
służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach,
zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych oraz osobom
deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i
Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.**

Art. 1

Ustawa określa sposób ustalania wysokości i wypłaty rekompensaty w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2001 r. Nr 60 poz. 622 z późn. zm.) i art. 3 ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 1996 r. Nr 87, poz. 395, z późn. zm.)

Art. 2.

1. Rekompensata jest wypłacana osobie, która w okresie od dnia 1 czerwca 2002 r. do dnia 31 stycznia 2005 r. ma prawo do co najmniej jednego z następujących świadczeń:
 - 1) świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
 - 2) świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej

oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

2. Rekompensata jest wypłacana z urzędu lub na wniosek. Z urzędu wypłaca się rekompensatę osobom mającym prawo do wypłaty świadczenia, o którym mowa w ust. 1, w dniu 31 stycznia 2005 r.

Art. 3

1. Rekompensata przysługuje w wysokości:

- 1) kwoty odpowiadającej iloczynowi niedopłaty wynoszącej 0,68 zł i liczby miesięcy, w których przysługiwało świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 w okresie od dnia 1 czerwca 2002 r. do dnia 28 lutego 2003 r.

- 2) kwoty odpowiadającej iloczynowi niedopłaty wynoszącej 0,71 zł i liczby miesięcy, w których przysługiwało świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 w okresie od dnia 1 marca 2003 r. do dnia 29 lutego 2004 r.

- 3) kwoty odpowiadającej iloczynowi niedopłaty wynoszącej 0,72 zł i liczby miesięcy, w których przysługiwało świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 w okresie od dnia 1 marca 2004 r. do dnia 31 stycznia 2005 r.

2. Ustalając wysokość rekompensaty uwzględnia się:

- 1) proporcjonalne obniżenie jej wysokości w przypadku gdy świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2001 r nr 60 poz. 622 z późn. zm.) lub w art. 3 ust. 1 ustawy z 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. Nr 87 poz. 395 z późn. zm.), przysługuje uprawnionemu za okres krótszy jak 20 miesięcy,

- 2) proporcjonalne obniżenie jej wysokości, w przypadku gdy świadczenie pieniężne o którym mowa w art. 2 ust. 1 zostało przyznane po 1 czerwca 2002 r. lub wygasło przed 31 stycznia 2005 r.,

- 3) odsetki ustawowe, określone przepisami prawa cywilnego, liczone dla każdej comiesięcznej lub cokwartalnej wypłaty świadczeń, o których mowa w art. 2, od dnia

następującego po dniu, w którym dokonano wypłaty, do dnia w którym nastąpi wypłata rekompensaty.

Art. 4

1. Wysokość rekompensaty ustalają i wypłacają: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz inne organy rentowe, które po dniu 31 stycznia 2005 r. wypłacają świadczenia, o których mowa w art. 2.
2. Wypłata rekompensaty następuje ze środków budżetu państwa będących w dyspozycji tych organów, w terminie wypłaty świadczenia emerytalnego lub rentowego za miesiąc luty 2005¹

Art. 5.

W sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, po 353) z wyjątkiem art. 136 i art. 138-144.

Art. 6.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

U z a s a d n i e n i e

Projektowana ustawa przyznaje rekompensatę tym grupom świadczeniobiorców, którym na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r., odstąpiono od waloryzacji świadczeń pieniężnych od 1 czerwca 2002 r. i zostały pominięte przez Prezesa Rady Ministrów we wniesionym przez niego projekcie ustawy o rekompensacie przysługującej w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji dodatku kombatanckiego. W ustawie określono zakres podmiotowy osób uprawnionych do rekompensaty oraz sposób ustalenia jej wysokości i wypłaty.

Ustawą z dnia 14 grudnia 2001 roku o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych, ustawy o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych oraz ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. Nr 154 poz. 1788) wstrzymano waloryzację:

- dodatków kombatanckich,
- świadczeń pieniężnych należnych żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
- świadczeń pieniężnych przysługujących osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,
- a także wprowadzono w w/w ustawach inne zmiany, które nie dotyczą przedstawianego projektu ustawy.

Na wniosek grupy posłów Trybunał Konstytucyjny orzekł niezgodność z Konstytucją ustawy z 14 grudnia 2001 r. w części dotyczącej wstrzymania waloryzacji dodatków kombatanckich - wyrok z dnia 9 marca 2004 Sygn. akt K 12/02 (Dz. U. Nr 46 poz. 444).

Trybunał Konstytucyjny z uwagi na brak stosownego wniosku pozostawił bez rozpoznania tę część ustawy z 14 grudnia 2001 r., która dotyczyła:

- świadczeń pieniężnych należnych żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
- świadczeń pieniężnych przysługujących osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Prezes Rady Ministrów, wykonując wyrok Trybunału Konstytucyjnego w dniu 13 września 2004 r., wniósł stosowny projekt ustawy, proponując Wysokiej Izbie uchwalenie ustawy o rekompensacie przysługującej w związku z odstąpieniem w roku 2002 r od waloryzacji dodatku kombatanckiego, pominął kwestię nie waloryzowanych:

- świadczeń pieniężnych należnych żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
- świadczeń pieniężnych przysługujących osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Niewątpliwie Trybunał Konstytucyjny był związany zakresem wniosku, natomiast Prezes Rady Ministrów winien podjąć wszystkie wątki wynikające z ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych, ustawy o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych oraz ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Uchwalenie ustawy w wersji wniesionej przez Prezesa Rady Ministrów nie rozwiązuje problemu, bowiem robi sztuczny podział w gronie osób represjonowanych. Przyznaje rekompensatę za nie waloryzowane w latach czerwiec 2002 - styczeń 2005 r. świadczenia, tym represjonowanym, którzy korzystają z uprawnień na podstawie ustawy z 24 stycznia 1991 r. nie przyznając rekompensaty dla pozostałych represjonowanych.

Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 roku dotyczy nie tylko kombatantów, ale również "niektórych osób będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego", reguluje także

sprawy niektórych osób represjonowanych w okresie powojennym przez polskie władze okresu stalinowskiego. Ustawa z dnia 2 września 1994 roku w swej preambule przyznaje, że: "przymusowe zatrudnianie żołnierzy zastępczej służby wojskowej w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych stanowiło szczególny rodzaj represji z przyczyn politycznych", reguluje zatem sprawy dotyczące osób represjonowanych przez polskie władze okresu stalinowskiego i "wczesnego Gomułki". Ustawa z 31 maja 1996 r. przyznaje świadczenie pieniężne osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Zatem świadczenia pieniężne dla „żołnierzy górników” spełnią funkcję symbolicznego zadośćuczynienia i odszkodowania za represje polityczne w wykonaniu powojennych władz polskich, a realnej wartości zadośćuczynienia i odszkodowania nie powinno się ograniczać.

Ustawy z 24 stycznia 1991 r. i 31 maja 1996 r. regulują sprawy osób represjonowanych przez obu najeźdźców. Nie można ich różnicować w uprawnieniach. Takie działanie byłoby obrażą art. 32 Konstytucji.

Zaproponowaną przez nas ekompensatę stanowi suma comiesięcznych niedopłat - wraz z ustawowymi odsetkami. Wysokość każdomiesięcznej niedopłaty obliczono jako różnicę między kwotą rzeczywiście wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń, a kwotą jaka byłaby wypłacana, gdyby w 2002 r. przysługujące świadczenia pieniężne podwyższono.

W tym zakresie propozycje poselskie są takie same jak w rządowym projekcie ustawy, co obrazuje poniższa tabela:

Data waloryzacji	1.06.2002	1.03.2003	1.03.2004
Wskaźnik waloryzacji	100,5%	103,7%	101,8%
Świadczenie pieniężne w wysokości, w której powinien być wypłacany	136,64	141,70	144,25
Świadczenie pieniężne w wysokości rzeczywiście wypłacanej	135,96	141,99	143,53
Różnica	0,68	0,71	0,72
Maksymalna liczba miesięcy wypłacania	9	12	11

Liczba uprawnionych do otrzymania rekompensaty wynosi ok. 73 tys. osób, zatem projekt ustawy niesie jednorazowe obciążenie budżetowe w wysokości 1,7 miliona złotych i powinien być sfinansowany z tego samego źródła co rządowy projekt ustawy o rekompensacie przysługującej w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji dodatku kombatanckiego.

Projekt został poddany konsultacjom w środowisku żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych oraz w środowisku osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Ustawa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 4 listopada 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

o zgodności przedstawionego poselskiego projektu ustawy o rekompensacie przysługującej w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji świadczeń pieniężnych przysługujących: żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych oraz osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony poselski projekt ustawy o rekompensacie przysługującej w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji świadczeń pieniężnych przysługujących: żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych oraz osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich określa sposób ustalania wysokości i wypłaty rekompensaty w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji świadczeń pieniężnych określonych w art. 2 ustawy z 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz.U. z 2001

r. Nr 60, poz. 622, ze zm.) oraz w art. 3 ustawy z 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz.U. z 1996 r. Nr 87, poz. 395, ze zm.)

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Stosownie do art. 5 Traktatu o ustanowieniu Wspólnoty Europejskiej (TWE), Wspólnota działa jedynie w ramach uprawnień przyznanych jej w Traktacie i celów w nim oznaczonych. Państwa członkowskie zachowują suwerenność, a jedynie przekazują wykonywanie niektórych kompetencji Wspólnocie.

Kwestie objęte zakresem opiniowanego projektu ustawy nie zostały przekazane do kompetencji Wspólnoty, pozostają zatem w kompetencji Państw Członkowskich i nie są objęte prawem Unii Europejskiej.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego

Projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

IV. Konkluzje

Przedstawiony poselski projekt ustawy o rekompensacie przysługującej w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji świadczeń pieniężnych przysługujących: żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych oraz osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Staśkiewicz

Deskrytory Bazy REX: Unia Europejska, waloryzacja, represjonowani, żołnierze, deportowani

Warszawa, 4 listopada 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

dotycząca możliwości uznania przedstawionego poselskiego projektu ustawy o rekompensacie przysługującej w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji świadczeń pieniężnych przysługujących: żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych oraz osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich z prawem Unii Europejskiej za projekt ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 Regulaminu Sejmu

Stosownie do art. 95a ust. 1 Regulaminu Sejmu, projektem ustawy wykonującym prawo Unii Europejskiej jest projekt ustawy mający na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Przedstawiony poselski projekt ustawy o rekompensacie przysługującej w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji świadczeń pieniężnych przysługujących: żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych oraz osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich określa sposób ustalania wysokości i wypłaty rekompensaty w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji świadczeń pieniężnych określonych w art. 2 ustawy z 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz.U. z 2001

r. Nr 60, poz. 622, ze zm.) oraz w art. 3 ustawy z 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz.U. z 1996 r. Nr 87, poz. 395, ze zm.)

Ponieważ projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej, nie ma podstaw by uznać go, w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu, za projekt ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Staśkiewicz

Deskryptory Bazy REX: Unia Europejska, waloryzacja, represjonowani, żołnierze, deportowani

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 16 listopada 2004 r.

Cena 0,66 zł + 22% VAT

